

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 forint 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Bethlen András.

Az ország gazdanépe nagy gyűlést tartott a múlt héten Budapesten a „Köztelek” palotában. A gazdasági egyletek nagy, országos szövetségének kiküldöttjei tanácskoztak a birtokos osztály ügyei-bajai fölött.

Olyan volt ez a tanácskozás, mint valami országgyűlés; az ország minden vidéke képviselve volt itten. Az orsz. gazd. egyesület egyik alelnöki állására választani kellett a gyűlésnek egy arra való érdemes férfit, a ki szereti a magyar földet és annak birtokosát és szíven viseli annak sorsát.

Ilyen embernek ismeri a magyar gazdaközönség Bethlen András grófot, a kit a szövetség alelnöki tisztére egyhangulagos szavazattal érdemesnek tartott a gazdak múlt héten tartott nagygyűlése. Bethlen András grófot igen jól ismeri a magyar földműves abból az időből, a mikor a nemes gróf a földművelésügyi miniszteriumot vezette. Ő volt az, a ki rövid ideig, alig három évig tartott miniszteri működésének ideje alatt alapvető munkát végzett, megvetvén alapját számos és részben később foganatosított intézkedéseknek és törvényeknek, melyek a földművelő nép boldogulását célozzák. Mert bizony az ő miniszterkedése

előtt az országgyűlés és kormány vajmi keveset törődtek a földművesek érdekeivel; sok esztendő mulott el, a míg ezek javára egy-egy törvényt alkotott a törvényhozás. Bethlen gróf belátta ezt,

a mikor a miniszteri széket elfoglalta, hogy a törvényeknek egész sorára van szükség, hogy a földművelő nép helyzetén segítve legyen. Meg is kezdte a munkát erős kézzel, nagy lelkesedéssel. Innen-onnan őt esztendeje, hogy odahagyta a miniszteri széket és azóta az országgyűlés számos törvényt hozott, a melyeknek kezdeményezője Bethlen András gróf volt. Ilyen a mezőrendőrségi törvény is, melyet még ő készített el. De még azután is, hogy a miniszteri széket elhagyta, mindenkor meleg érdeklődéssel viseltetett a gazdak ügyei iránt és résztvett azoknak összejövetelein.

Bethlen András

gróf a gazdak országos egyesületében mint alelnök bizonyára szintén derekas munkát fog végezni és midőn a szerencsés választás fölött örömmüknek adunk kifejezést, egyúttal azt kívánjuk, hogy még sok oly tevékeny férfit adjon az ég a magyar hazának és a Gazdak Szövetségének, mint a minő gróf Bethlen András.

Gróf Bethlen András.

Magyar gazdaszövetség közgyűlése.

A magyar gazdaszövetség másfél év előtt történt megalakulása óta gróf *Károlyi* Sándor elnöklete alatt november hó 29-én tartotta első közgyűlését. Az idő, a mely óta a gazdaszövetség működésben van, tulajdonképpen még nagyon rövid arra, hogy valami világraszóló nagy alkotásokat eredményezhetett volna. Azt azonban a gazdaszövetség rövid idejű fennállása alatt már is elérte, a mi tulajdonképpeni célját képezi, hogy az előkelőbb gazdákat zászlója alá csoportosítva, olyan társadalmi működést kezdeményezzen, a melynek végeredménye a gazdák boldogulásának elősegítése és biztosítása. Erre a társadalmi működésre annál inkább szükség van, mert a kormányzat a mezőgazdaság érdekeit eddig nagyon is lanyhán kezelte és csak a társadalmi intézmények sürgetése folytán kezd az utóbbi időben ezen a téren némi serénységet kifejteni.

A magyar gazdaszövetség célja, hogy a magyar nemzet fennállását biztosító gazdaosztály anyagi jólétét előmozdítsa és ezzel a legszámosabb tagot számláló gazdai osztályt a nemzet sorsának intézésében megillető politikai és társadalmi befolyáshoz segítse. Ezt a feladatát első sorban a hitelszövetkezetek alakításával igyekszik megoldani. A gazdaosztályt annyira sujtó csapások legnagyobbika különösen a kisebb gazdák hitelének rendezetlen volta, a mi miatt ezek legtöbbje kénytelen az uzsora karjai közé vetni magát. Ezzel nemcsak vagyoniilag tönkreteszi magát, hanem politikai tekintetben is elveszti függetlenségét. A hitelszövetkezetek, melyekből az ország területén ma már közel 500 van működésben a gazdaszövetség vezetése alatt a legáldásosabb működést fejtik ki éppen a legszegényebb, a segítségre legjobban reászoruló népesség körében. De a szövetkezetek még mindig csekély számban vannak, mert törvényes intézkedések nem mozdítják elő megalakulásukat, nem védelmezik működésüket. Ezért a gazdaszövetség legfontosabb feladatát ily törvény sürgetése képezi.

A ki azonban a vidéki élettel ismerős, jól tudja, hogy a pénzuzsoránál sokkal általánosabb és veszedelmesebb, mert a törvény által nem ellenőrizhető és szükség esetén nem üldözhető, az *áru- és a terményuzsora*. A vidéken lakó kisemberek kénytelenek szükségleteiket a helyszínen kicsiben bevásárolni, ez már magában drágává teszi beszerzésüket, még inkább azzá válik, mert a midőn a kisember meg van szorulva, a lelketlen üzérkedők e szorultságát arra használják föl, hogy hitelbe, vagy készpénzért is négyszeres és ötszörös áron adják csak el a legfontosabb, mindennapi szükségleti cikkeket. A midőn pedig a kiscgazda terményeit értékesíteni akarja, szorultságában kénytelen a legalacsonyabb áron

eladni, mert hitelezői és az adó szoritván, pénzre van szüksége. A vidéki kisembert tehát a különben is rossz gazdasági helyzeten kívül kétszeresen szipolyozzák. Egyszer a termények eladásánál, másszor a szükségleti cikkek bevásárlásánál.

A magyar gazdaszövetség valóban a mindennapi élet szükségletét tartotta szem előtt, a midőn legutóbbi közgyűlésén *fogyasztási szövetkezetek* alakítását határozta el. Minden vidéki helyen alakulhat heti 10 kros befizetéssel egy fogyasztási szövetkezet, a mely összeköttetésbe lép a központi fogyasztási szövetkezettel és a szükséges árukat a központtól a nagybani olcsó áron kapja. Ha minden áru kilójánál csak néhány krajczár lesz megtakarítható, az egy esztendőben az egész országban százezrekre fog menni, a mely óriási összeg a kiscgazdáknak a zsebében marad.

Tudjuk, hogy ennek a kezdeményezésnek sok ellensége lesz, különösen azok között, a kiknek uzsoraüzletét ez megrontani fogja. De nem félünk, hogy azért ne sikerüljön. Németországban, Angliában, Franciaországban ezer és ezer ilyen szövetkezet van működésben, pedig ezek jóval gazdagabb országok, mint mi vagyunk. Mennyivel nagyobb szükségünk van nekünk reá a mi szegénységünkben? A gazdaszövetséget éppen ezért az egész ország köszönete és hálája illeti meg, hogy ezt a nagyon égető kérdést a kezébe vette és biztos reményünk szerint a megoldás útjára fogja terelni.

Osztrák parlamenti forradalom.

Az osztrák parlamenti viszonyok végképpen elmérgeződtek. Az osztrák kormány törvénytelen erőszakoskodásokkal igyekezett a német obstrukciót megtörni s a provizóriumról szóló törvényjavaslatot keresztül hajtani. De nem ért célra, sőt nyakát szegte ebben a vállalkozásban.

A német ellenzékieket a kormány erőszakossága végképpen elkészerítette s olyan botrányok vették kezdetüket a képviselőházban, amelyek példátlanul állanak az egész világ parlamentjeinek történetben. A mindenről megfélemedezett honatyák gyalázó szavakkal fakadtak ki egymás ellen, majd féktelen szenvedélyükben ütlegelni kezdték egymást s minden ülés egy-egy óriási koresmai verekedéshez hasonlított.

A Ház elnökét két ízben is megfojtogatták s kilökték. E hallatlan botrányokra a kormány azzal felelt, hogy rendőrséggel szállásolta meg a Házat s egyszerűen kihűzoltatta a zajongó képviselőket. De az obstrukciót még rendőri karhatalommal sem tudták elnyomni. Mert erre a czudar eljárásra Bécs város német polgársága sem maradt tétlenül. Nagy tüntetések keletkeztek; 25–30,000 főből álló tömeg vette körül a parlamentet s a Badeni kor-

mány bukását követelte. A katonaság s rendőrség állandóan talpon volt, hogy a zavargásokat elnyomja. Már-már a vidék is mozogni kezdett, a hangulat teljesen megérett arra, hogy a forradalom kitörjön.

E válságos pillanatokban ő felsége a Badeni miniszteriumot elbocsátotta s báró Gautsch Pál vallás- és közoktatásügyi minisztert bizta meg új kabinet alakításával.

Erre a nyugalom Bécs városában egyelőre helyre állott, de hogy sikerül-e majd az új kormányának a felizgult kedélyeket végképpen lecsillapítani, az még a jövő titka.

Az osztrák eseményekről részletesebben alábbi sorok számolnak be.

November hó 24-én került a provizóriumra vonatkozó törvényjavaslat az osztrák parlament elé. Az ellenzék a tárgyalást azzal akarta megghusítani, hogy közel száz névszerinti szavazást akart indítványozni. *Abrahamovicz* elnök azonban az ellenzéki német honatyáktól egytől-egyig megvonta a szót. *Schönerer* képviselő feldühödve az elnök eljárásán, az elnöki emelvényre rohant s kiragadta az elnök kezéből a csengettyűt. „Dobjátok ki a gazfieszkót!” hangzott a jobboldalról, de közben *Wolf* és több német képviselő *Schönerer* védelmére siet. Az elnök felfüggeszti az ülést. 10 perez mulva megnyitja s új csengettyűt hozat. Ezt meg *Wolf* ragadja el tőle, s erősen rázni kezdi. Erre *Polocsnik* képviselő oda ugrik s minden erejével ütő-cerü kezdi *Wolf*ot. A másik szempillantásban mint vadállatok rohantak fel az elnöki emelvényre a képviselők s megkezdődött az általános dulakodás. Amerre csak német képviselő mutatkozott, a szlávok rávetették magukat s ütötték-verték. *Wolf*ot ragdosták, pofozták, haját kitépték. *Schönerer*et ugyancsak fojtogatni kezdte egy *Hagenhofer* nevű képviselő, de az felkapván egy miniszteri széket, úgy ütötte hasba *Hagenhofert*, hogy az menten hanyatt esett. *Pfersche* képviselőt is iszonyatosan elverték, mire ez kést ragdolt és *Gessmann* karjára megszarta. A *Wolf* fiatal felesége, látva a karzatról, hogy férjét agyba-főbe verik, rémült sikoltozással a terembe szalad. Kivezetik. Negyedórai ütközet után a gyűlést bezárják.

Másnapra az elnöki emelvényt már korlátokkal vették körül. Az elnök pokoli zajban egy indítványt terjesztetett elő, mely szerint az elnöknek megadatik a jog, kétszeri rendreutasítás után bármely képviselőt, három ülésről, a Ház beleegyezésével pedig 30 ülésről is kizárni. Egy intésre az egész jobboldal felállott s a javaslatot elfogadottnak jelentették ki. Erre a fogásra ismét kitört a féktelen szenvedély. Néhány német képviselő, élükön *Wolf*-fal, az elnöki emelvényre rohannak, a rácsokat széttörik s az elnököt a szó szoros értelmében kidobják. Az elnök rövid idő mulva visszajön, de csak azért, hogy az ülést megint bezárja.

November 26-án hire jár, hogy a képviselőház rendőrséggel van megtöltve. Nagy az izgalom. Mi-

kor *Abrahamovicz* elnök alakja megjelen, a baloldal ilyen kiáltásokba tör ki: „*Gazember, lennyel pimasz, ki vele, dobjátok ki ezt az országos csalót.* Az elnök halálsápadtan néz maga elé; *Kesel* és *Berner* képviselők felrohannak a tribünre, az elnöki asztalon fekvő irományokat széttépik. Erre a cschek *Bernerre* vedik magukat, iszonyuan elverik, aztán felkapják s kilölik. *Berner* azonban csakhamar vissza tér a Házba. Erre bevonul a terembe egy rendőrcsapat. A rendőrök megragadják *Berner*, *Zingr* és *Rieger* képviselőket és kezükönél és lábuknál fogva kivonszolják a teremből. A rendőrség még több képviselőt latartóztatott, néhányat ellenkezés közben kegyetlenül össze vertek.

Pokoli zaj keletkezik. Nincs az a gyalázó szó, a mit fülébe ne ordítottak volna az elnöknek. Az elnök int a rendőrparancsnoknak, s a rendőrség egymásután tuszkolja ki a teremből *Wolf*ot, *Daschinsküt* és *Schönerer*et. *Wolf* ellenkezik, mire a rendőrök vállán megragadva hurezolják ki. Vissza fordul az ajtónál s e szavakat kiáltja:

„Éljen a forradalom!”

A november 27-iki ülés rögtön azzal kezdődött, hogy egy teremszolgát, a ki *Berner* képviselő elfogatásában részt vett, ütlegelés között kilöktek. A képviselők el voltak látva füttyülőkkel s trombitákkal. Az elnököt hallatlan sértésekkel illetik. Az ellenzékiek minden oldalról iratokat vagdostak az elnök fejéke, többek között egy tentatartó is az elnök füle mellett süvitett el, a ki erre elhagyta a termet.

Ekkor megjelenik a Házban a tegnapi ülésről kizárt *Wolf* alakja. Óriási rivalgással veszik körül, de a rendőrség csakhamar utána jön, dulakodás után elesipik. Hat rendőr kocsiba löki s fogságba viszik. *Wolf*ot egyenesen a törvényszéki fogházba szállították. Ez a hír csak fokozza a szenvedélyeket. Örült za keletkezik. Füttyülés, trombitálás, taps és leirhatatlan szitkozódások pokoli zürzavarrá folynak össze. A tanácskozást lehetetlen megkezdeni. *Badeni* miniszterelnök is kétségbe van esve, mert látja, hogy erőszakoskodásaival ezélt nem ér, legfeljebb forradalmat teremt. De az uralkodó nem lévén jelen Bécsben, egyelőre nem tehet mást, minthogy az ülést újra berekeszti.

A parlamenti események lázas hangulatot idéztek elő Bécs városának polgárai között is. A mint hire kel annak az erőszakoskodásnak, hogy rendőrséggel hányatják ki a képviselőket a Házból, az utca is megmozdult. Több ezer főből álló munkás csapat verődött össze, a mely hazafias dalokat énekelve, a parlament épülete előtt foglalt állást. Hozzájuk csatlakoztak később az egyetemi ifjak is. Az óriási néptömeg egész nap az utcákon hullámozott s harsány rivalgásokkal tüntettek a német nemzetiség elnyomói: *Badeni* és *Abrahamovicz* ellen. A tömeg egy része külön válva, a törvényszék palotáját fogta körül s *Wolf* szabadon bocsátását követelte, a kit csakugyan szabadlábba helyeztek. Természetesen a tüntetések nem folytak le simán.

Csakhamar mozgósították a rendőrséget, majd a huszárokat is munkába állították s a rend őrzői szokás szerint úgy tettek eleget kötelességüknek, hogy hősiesség vagdalózást vittek véghez s nagyrészt békés sétálók s kíváncsiak estek áldozatául a rendőrök kardjainak s a lovak patáinak. A nekivadult policzájok esürhe módjára üzték maguk előtt a népet. *Számtalanon megsebesültek.*

Ezalatt ő felsége a Burgban komoly tanácskozásokat folytatott az államférfiakkal. S még javában folyt a tüntetés, mikor *Luiger* Bécs polgármestere kijelentette a néptömeg előtt, *hogy ő felsége a Bádénai miniszteriumot elbocsájtotta.*

„A polyák kormány megbukott“, járt körül az örömhír a nép ajkán. Ő felsége atyai szíve nem viselhetette tehát tovább, hogy ez a czudar erőszakosság tovább is folyjon. E hirre a néptömeg megnyugodva, lassanként széteszlott.

Lesz-e perszonal-unió?

A bécsi események nemesak mint izgató és érdekes jelenségek, hanem mint politikailag fontos tények bírnak Magyarországra nézve nagy jelentőséggel. A kiegyezési tárgyalások megakadtak, a provizóriumnak keresztül erőszakolása Bécsben nem sikerült eddig s lehet, hogy nem fog sikerülni a jövőben sem és Ausztriában a képviselőházat feloszlatni, az alkotmányt felfüggeszteni kénytelenek lesznek.

Ámde az 1867. évi XII. kiegyezési alaptörvény szerint Magyarország csak az alkotmányosan kormányozott osztrák tartományokkal léphet bármiféle közös egyezsége. Az alkotmányosságnak Ausztriában való hijával, Magyarország önrendelkezése hatályba lép, nincs közös vámterület, nincs közös pénzügy, nincs közös hadsereg, nincs kvóta. A vámok, a bankügy, a hadsereg szükségleteiről Magyarország önállóan intézkedik. A pragmatika szankción alapuló 48-iki törvények teljes hatályukban életbe kell, hogy lépjenek, s kell, hogy létesüljön a perszonal-unió, mely szerint a két államfélnek csak uralkodója egy s ugyanaz.

A magyar kormány eddig e részben még csak homályosan nyilatkozott és még mindig reményli, hogy Ausztriában a provizórium alkotmányos uton létre jön, ezért önállóságunk érvényesítésére eddig még semmit sem tett. Nekünk azonban erre a bécsi események után semmi reményünk, mert Ausztriában a becsületes kiegyezést senki sem akarja, hanem csak Magyarország gazdasági és politikai kiszípolozását. Ez pedig ma már olyan könnyen nem megy, mint azelőtt. Ezért megbocsájthatatlan hibának tartjuk, hogy kormányunk az önálló intézkedésekre vonatkozó javaslatokat el nem készíti vagy titokban tartja. Reméljük, hogy a képviselőház legközelebbi tárgyalásai folyamán az ellenzék

nyilatkozatra fogja kényszeríteni a kormányt, a melynek csak egy helyes felelete lehet: és ez az, hogy Magyarország önálló rendelkezési jogát nem csak biztosítani, hanem annak érvényesítését mielőbb előkészíteni fogja.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A 48-iki törvények félszázados emlékünnepe. Tudva-levőleg az 1848-iki törvények szentesítése napjának jövő évi április 11-én lesz a félszázados évfordulója. Ezt a nemzetünk életében páratlanul álló, nagyjelentőségű eseményt méltó módon meg kell ünnepelnünk. *Bánffy* báró *Kossuth* Ferencznek még február hó folyamán tett interpellációjára meg is ígérte, hogy az országos emlékünnepe tárgyában jelentést tesz a Házban. Az ígélet beváltása mind eideig huzódott, a mi nagy hiba volt, mert ilyen nagyszabású ünnepély előkészítése nem történhetik meg napok alatt. Hanem persze a kormánynak a nagy szorongatások között hazafias eszméssel nem igen volt ideje foglalkozni. Most, mint értesülünk, *Bánffy* báró azzal akarja helyrehozni a mulasztást, hogy az emlékünnepe tárgyában a jövő hét folyamán előterjesztést tesz a Háznak.

Magyar udvartartás. Bécsből az intéző udvari körökből nagyérdékű hír szivárgott ki, mely szól a valóságos magyar udvartartásról. Arról van szó, hogy a mostani kis udvari hivatal jelentékenyen kibővül, mert erre szükség lesz. *Májustól fogva vagy a király vagy Ottó főherceg állandóan Budapesten fog lakni!* Ennek a nagyjelentőségű intézkedésnek megfelelően fokozatosan fogják beállítani a most még meg nem levő budavári hivatalokat, a testőrszemélyzetet stb., mert az új palota csak 1899-ben készül el teljesen. A magyar udvari méltóságok nem pusztán titulusok lesznek ezután, hanem szolgálatot fognak teljesíteni, mint a régi jó időkben. Ezzel betöltöttnek ígérkezik a magyar nemzet régi vágya s a magyar nemzet múlt nagyságának egy fény-sugara törne át ismét hozzánk.

A Ház munkarendje. A Bécsben ülésező delegációk mindaddig együtt maradnak, míg az osztrák zavaros viszonyok tisztázódnak. Ez természetesen csak az új kormány megalakulása után következhetik be, a mikor a provizórium sorsa jobbra vagy balra eldől. Ekkor ül össze a képviselőház, mely eddig összetett kezekkel várta a bécsi fejleményeket s legelső sorban *Darányi* miniszter javaslatát tárgyalja „a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról“. E törvényjavaslat letárgyalása után sorra kerül a belügyminiszter javaslata az idegen nevű helységnevek megmagyarosításáról.

A függetlenségi pártok készenlétben. Most már előre látható, hogy az osztrák viszonyok fejlődése heves harcokat fog támasztani a magyar parlamentben is. A két függetlenségi párt együttes erővel fogja támogatni a kormányt. A vidéken tartózkodó párttagoknak Budapestre hívása iránt már intézkedtek. Mindkét párt szorgalmasan ülészik s megállapítják, milyen állást foglaljanak el az osztrák eseményekkel szemben. Vajjon szükség esetén meglesz-e az a kitartás bennünk, a melyre most az osztrák parlament német ellenzékije adott példát?

Külföld.

A német trónbeszéd. Vilmos császár mult hó 29-én adta tudtára az utolsó ülészakra egybegyült német birodalomgyűlésnek a birodalom tengerészetének továbbfejlesztésére és a katonai büntető perrendtartás reformjára vonatkozó császári akaratát, az ülést megnyitó trónbeszédében. Különösen kedves eszméjét, a haditengerészet fejlesztésének megvalósítását köti a törvényhozók lelkére terjedelmes és ékesszóló megokolással. A trónbeszéd a következő szép szavakkal végződik:

Két évvel ezelőtt ugyane helyről tettem le önök előtt első testőrezreдем felszentelt hadijelvényeire az esküt, hogy a birodalmat, a mint nagyatyámtól átvettem, fenn is tartom, becsületét a külföldön megóvóm és megvédem. Önök ez által mindnyájan esküm támaszai lettek. Kérem a birodalom nevében a mindenható Istent, hogy Önöknek munkáikban segítségére legyen és engem segítsen, hogy a birodalom becsületét, a melyet oly nagyra tartok, hogy érette egyetlen öcsémet is veszélynek tettem ki, kifelé továbbra is megóvhassam.

A trónbeszéd hivatkozik a szövetséges és barátságos uralkodóknál tett látogatásokra is Péterhofban és Budapesten, végül reménységét fejezi ki, hogy Isten segédelmével ilyen körülmények közt nyugalmas fejlődésre van kitátás.

Dreyfus kapitány ügye. Az Ördög-szigeten elzárt hazaáruló francia kapitány ügye mindjobban és jobban összebonyolódik. Mint említettük, Walsin Eszterházy gróf nyugalmazott őrnagy van gyanúsítva a fontos hadügyi iratoknak a németek kezére való csempészésével. A gróf vizsgálatot kért maga ellen a francia hadügyminisztertől, a ki el is rendelte azt. A vizsgálatnál a miniszter Pellieux tábornokot bizta meg, melynek befejezte után — a mi hamarosan meg fog történni — Saussier tábornok fog az ügyben dönten. Dreyfussal úgy hírlik, az Ördög-szigeten érthetetlen okból mindrosszabbul bánnak, éjjelre lánczokat raknak rá. A veszettül bonyodalmas dolog számai most már Magyarországra is elhuzódnak. Egy kalandor Nagyváradról egy vargának két észbontó szépségű leányát vitte ki évekkel ezelőtt Franciaországba, a lányokat fölnevelteté, kik kártya termeinek ékességei voltak. Olgába a nagyobbikba Eszterházy gróf örülten beleszeretett s a kalandor vitte volna rá — állítólag — Eszterházyt a végzetes eselekedetre, melyért most Dreyfus bűnhődik.

Lázadás Albániában. A szerenesétlen török birodalom megint bajban van. Albánia török tartományban valóságos forradalom ütött ki s a helyzet igen aggasztó. A török kormány csapatokat küldött a fölkelők ellen Szalonikiból, Monasztirból és Üszküből; a csapatok már többször összeütköztek s mind a két részről sokan elesetek. Legközelebb újabb csapatok mennek Albániába a fölkelés elnyomására. Szófiában nagyon föl vannak izgatva az albániai események miatt; azt hiszik, hogy a fölkelést Montenegróból szították. A bolgár kormány a macedóniai határon csapatokat állított föl. A szerbek is megvédik határukat Ó-Szerbia felé. A szerb kormánynak Törökországhoz való viszonya a lehető legjobb és így a két állam közösen fogja hadműveleteit megtenni.

A „Független Ujság“ előfizetőihez.

A „Független Ujság“ mai száma rendkívül bő és élénk politikai tartalommal jelent meg, törekvésünk lévén, hogy a most fejlődő nagy horderejű eseményekről, áldozatot s fáradságot nem kimélve, olvasóinkat mindenkor teljesen tájékoztassuk.

Czélunk a jövőben is az, hogy a „Független Ujságot“, melylyel ma sem versenyezhet egyetlen magyarországi népies hetilap sem, minél magasabb színvonalra emeljük s így függetlenségi politikánknak s a kisemberek érdekeinek érvényt szerezhessünk. Emellett szép karácsonyi ajándékról is gondoskodunk, a mely bizonyára kellemesen fogja meglepni olvasóinkat.

A „Független Ujság“ karácsonyi számához ugyanis egy terjedelmes ingyenmellékletet fogunk csatolni. „A magyar nemzet ujjászületésének félézázados emlékünnepe“. Ez lesz a czime annak a mellékletnek, melyet a „Független Ujság“ előfizetői ajándékba kapnak. A képekkel díszített munka a 48-as események fő mozzanatait fogja ismertetni. Most, mikor a 48-iki törvények szentesítésének félézázados érfordulójára országos emlékünnepet szándékozunk ülni, kötelessége minden hazafinak, hogy ujjászületésünk történetét olvassa és szívébe vésse. Ezenkívül ujévi mellékletül szintén ingyenesen megküldjük előfizetőinknek a „Független Ujság“ 1897. évfolyamának tartalomjegyzékét, a melynek alapján bármely, az év folyamán megjelent közleményt könnyű szerrel megtalálhatni.

Szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy minden lehetőt megteszünk olvasóink érdekében, most már a magyar népen van a sor, hogy támogatásával s a „Független Ujság“ terjesztésével jóra törő czéljainkat elősegítse.

Felkérjük ez okból összes igen tisztelt előfizetőinket, hogy lejáró előfizetéseiket ne csak maguk mielőbb megújítani sziveskedjenek, hanem ismerőseik körében is sziveskedjenek a „Független Ujság“-ot terjeszteni és az előfizetésre másokat is buzdítani.

A „Független Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

MI UJSÁG?

A márcziusi események felszázados ünnepe. A magyar szabadság napjának ötvenedik évfordulója alkalmából rendezendő ünnep megbeszélése czéljából a kiküldött nagybizottság a budapesti Royal-szálló termében ülést tartott, a melyen a magyar író- és művészvilág képviselői nagy számmal jelentek meg. Jókai Mór, a márczius 15. diki szónok, a kit lelkes éljenzéssel fogadtak, nagyhatású üdvözlő beszéddel nyitotta meg az értekezletet s a beszédét követő viharos éljenzés és taps elhangzása után Feszty Árpád állott föl, hogy rövid vonásokban vázolja azt a tervet, a mely a legszebben és a leghatásosabban emelné érvényre a nevezetes nap jelentőségét, s a mely egy díszmenet formájában volna megvalósítandó. Rákosi Jenő márczius 15-ének jelentőségét méltatta, Zala György pedig kijelentette, hogy a magyar képzőművészet leskesedéssel csatlakozik az ünnephez. Szatmári Mór a sajtó nevében szólott s indítványozta, hogy válaszszaak meg Feszty Árpádot az egész mozgalom főrendezőjének. Ezt az indítványt a nagybizottság éljenzéssel fogadta. Margittay Tihamér a végrehajtó, a művészi és a rendezőbizottság megalakulásáról tett jelentést. Elhatározták, hogy ugy az egyetemi ifjuságnak, mint a nemzeti szövetségnek és egyáltalán az összes hazafias és közművelődési tényezőknek bevonásával rendezik az ünnepet.

Jótevény kezek. A rákospalotai római katolikus templom czéljaira gróf *Károlyi* Sándor 10,000 forintot, a főthi református paplak megnagyobbítására pedig 1000 forintot adományozott. *Vaszary* Kolos hercegprimás az esztergomi népkonyha javára 500 koronát adományozott. Alig telik el hét, hogy az egyházfejedelem jelentékeny összeget ne adjon jótevény czélokra.

Az új országház építése. Most az őszzel mult éppen tiz esztendeje annak, hogy az új országház alapozási munkáit befejezték és a falmunkálatokat megkezdték. A falak tizesztendő alatti kész palotává növekedtek s ma már csak a belső díszítési munkálatok vannak hátra. Ezek a munkák egész nyáron át szorgosan folytak, ugy, hogy a belső díszítés jó részben készen van. A belső díszítést és berendezést egész télen át folytatják, hogy a munka legesekélyebb fennakadást se szenvedjen. A munkaerőt főleg a képviselőház üléstermének és többi helyiségeinek befejezésére összpontosítják, mert a miniszterelnök az országház építőbizottságának abbéli óhaját fejezte ki, hogy szeretné, hogy a jövő év őszére a képviselőház az új országházban ülésezhessen. Ez az óhaj teljesülni is fog, mert aránylag nem sok munka van hátra s kettőzött munkaerővel be lehet azt fejezni.

Megzavart ünnep. A salánki görög katolikusok templomában ötven esztendő óta magyar az istentisztelet. Szeptember végén azonban papváltozás történt, csak azért, hogy a pápa ismert rendeletét, a mely betiltja a magyar liturgiát, könnyebben végre lehessen hajtani. Az új pap első dolga volt, hogy megszüntette a magyar éneklést. Az új rendet egy kegyeletes ünnepély zavarta meg. Egy nyugalomba vonult állami főtisztviselő és főrendiházi tag emlékszobrot állíttatott Szabó Antalnak, a község rég elhunyt papjának, a ki a magyar liturgia lelkes harczosa volt. Az emlékszobor keresztje magyar fölírású. A leleplezési ünnep november 1-én volt. Róma beavatkozása miatt orosz nyelven folyt a szertartás, a mi arra bírta a szobor föllállítóját, a rokonokat és Ugoesamegye intelligenciáját, hogy az ünneptől távol maradtak.

A pálinkázás vége. Beregszón Dobosán György és Stora K. pálinkázás közben valamin összeveszttek, a minek az lett a vége, hogy Dobosán két rántott és azt Stora testébe markolatig döfte. Stora a hallálal vivódik; Dobosánt letartóztatták.

A gyanu öl. Néhány nap előtt egy bécsi cipészkereskedő dr. Eirich odavaló előkelő ügyvéd leányát négy pár cipő ellopásával gyanusította és a szegény leány heves tiltakozása daczára a rendőrségre kísértette. Itt a leány ártatlansága csakhamar kiderült, de az önértetes leány ezt a gyalázatos meghurezoltatást annyira szívére vette, hogy a minap agyonlőtte magát.

Egy család a lángokban. Zentán e hó hó 23-án megrendítő szerencsétlenség történt. Pollák Baruch ottani hurkakészítő három leányával odahaza készítette a virstliket s minthogy a lámpában már kevés volt a petroleum, az egyik leány az égő kanócot kihuzva a lámpából, petroleumot akart bele tölteni. Az üvegben levő petroleum azonban lángra lobbant, az üveg szétrobbant s a leány ruhája tüzet fogott; apja és két leánytestvére rémülten rohant segélyére, de az ő ruhájuk is lángba borult. Sikoltásaikra a szomszéd házak lakói siettek segélyükre s hármójukat meg is tudták menteni, de az a lány, a ki nek kezében az üveg szétrobbant, oly borzasztó égési sebeket szenvedett, hogy nemsokára meghalt. Baruchot és másik két leányát súlyos égési sebek-től borítva a kórházba szállították.

A paraszt-nábob esküvője. A híres kikindai paraszt nábobnak Budisin Gávrának a fia, Budisin Gyula a mult vasárnap tartotta meg esküvőjét Aracson, Kikies odavaló gazda szépséges leányával. A menyegző feltűnést keltő pompával ment végbe. A násznép Torontál és Bácska leggazdagabb paraszt családjai, mintha a régi boldog kort varázsolták volna vissza drága selymekben, értékes régi családi ékszerekkel, arannyal feldíszítve jelentek meg. Hétfőn délután a kikindai parasztgazda családok hosszú kocsisorban, esupa négyes és ötös fogatokkal mentek elébe a fiatal párnak. Este Budisin

Gyuránál százötven terítékű lakoma volt. A lakoma, ősi szerb szokás szerint, természetesen három napig tartott.

Apa és fiu öngyilkossága. Pfeiffer Károly temesvári gazdag háztulajdonos, ki régóta rosszul élt a feleségével, a minap reggel a vendégszoba tükörszegőre felakasztotta magát. Egy órával azután jött haza felnőtt fia s ez látta meg, hogy apja mit tett. Azonnal odasietett, levágta, de akkor már késő volt, Pfeiffer meghalt. A fiu ekkor heves szemrehányásokat tett anyjának, majd pedig fölment a padlásra és elkeseredésében szintén fölakasztotta magát. A háznépe azonban — mely összecsesődött az udvaron — rosszat sejtett s többen utána mentek a fiunak, kit még sikerült megmenteni.

Értékes aranyelet. Cseke Márton szoboszlói szőlőjében szőlőtakarás közben bizaneci stilusu régi aranypercekét találtak, melyeknek aranyértéke meghaladja az ezer koronát. Ezenkívül értékes régi bronztárgyakat találtak. Az előbbieket Löfkovits debreczeni ékszerész a Nemzeti Múzeumnak küldte, az utóbbiakat pedig a debreczeni reáliskola megvette a saját muzeuma részére. Löfkovits engedélyt kért és kapott szoboszlói ásatásokra.

Vigasságból szomorúság. Mult hó 14-én Peszleg Pál oltárcezi lakos, leánya mennyegzőjét akarván megünnepelni, a készülődés közepette ismeretlen okból tűz támadt házában és ennek következtében 27 lakóház és ezek melléképületei mind a lángok martalékává lett. Egyes háziállatok is benne égtek, sőt még a herceg Eszterházy Pál tulajdonát képező erdőéri lakás is. A kár meghaladja a 30.000 forintot.

Kirabolt csarda. A régi jó időkben, a mikor még nem volt annyi viczinális gőzös, nagy tekintélye volt a csárdának. Most már csak a szegény fuvaros ember téved be, de az is csak akkor, ha muszáj. Lopni nem lopták meg soha a csárdást, mert meggyült annak a baja ő betyárságékkal. A saághi csárdát a minap éjjel kirabolták. A pinczében jártak a tolvajok, mert az ivóban alig találtak valamit. Oppez János csárdás jelentést tett a temesvári rendőrségnek, hogy két akó pálinkát és öt akó bort szedtek el tőle.

Vasuti balesetek. Dombóváron november 28-án este az új-dombóvári állomáson egy tolató mozdony a tilos jelzésen tulmenve oly erővel ütődött az épp akkor érkező tehervonatba, hogy úgy mind a két mozdony, mint nyolcz kocsi teljesen hasznavehetlenné vált. Emberéletben nem esett kár. Baján szintén történt baleset; a nyílt pályán, nem messze az állomástól egy robogó személyvonat elütötte a pályafelügyelőt, a ki ugyanazon a vágányon igyekezett trezináján a pályaudvarra. A pályafelügyelőnek jobb karja és lába eltört és fején is súlyos sérüléseket szenvedett. Fölgyógyulásában nem biznak.

A betörő szokása. Szakálházán a minap betörést követett el egy Zsurna Pál nevű rovott multu ember. A hirhedt betörő azonban hamarosan hurokra

került. A esendőrség annak rendje módja szerint maga elé állította a betörőt és e szavakkal menesztette utnak:

— Indulj!

Igy haladtak azután Temesvár felé. Elöl ment Zsurna, mögötte a két szuronyos esendőr. Zsurna egy darabig nyugodtan ment. Pokoli gondolatra támadt. Megszökik. Elkezdett futni, rohanni.

— Megállj! kiált az egyik esendőr, a Zsurna csak rohant tovább.

— Megállj! hangzott harmadszor és esendőrök ezélba vették a menekülőt. Ebben a pillanatban összerogyott Zsurna. Futás közben éles kését hasába mártotta a betörő. Mikor a esendőrök utolérték, vértócsában feküdt az elvetemült. Most a kórházban ápolják Zsurnát.

Rejtélyes eset. Még e hó 7-én Bécsben, a második kerület egy félreeső utcájában, egy fejnélküli leányecsemő holttestére akadtak. A törvényszéki boncolás megállapította, hogy a csecsemő nyolcz nappal azelőtt született. A szülészeti klinikák erre mindama nők neveit kiírták, a kik ez időben leánygyermeknek adtak életet. A rendőri nyomozás első sorban annak a megállapításra irányult, hogy a született leánygyermek közül kik vannak életbe? Ez időben volt a betegek között egy budapesti születésű cselédleány is, a ki a kórházból való távozása alkalmával Budapestet jelölte meg tartózkodási helyül. A főkapitányság a leányt Gitzl Hermin budapesti születésű 24 éves cseléd személyében nyomozta ki, a ki vallatása alkalmával számos ellenmondásba keveredett. Ijedtében letagadta, hogy valaha várandós lett volna. Később erre vonatkozólag beismerő vallomást tett, de sehogy sem tudja igazolni, hogy hol van az ujszülött. A rendőrség letartóztatta s vallomását táviratilag közölte a bécsi rendőrséggel.

Az „Athenaeum“ Földműves Naptára. Igen diszes kiállításban, vonzó külsejű és szerfelett olvasó naptár jelent meg imént az „Athenaeum“ részvény társaság kiadásában. Címe: „A Magyar Földművelők Naptára 1898-iki közönséges évre“. Ez a közhasznú és mulattató képes kalendárium már a hatodik évfolyamot járja. Egy igen szép műmellékletet találunk benne, a mint kinyitjuk, mindjárt az első lapon: „Vasárnap falun“, pompás népeleti kép. A rendes naptári rész után mindjárt a szépirodalmi és ismeretterjesztő cikkek következnek. Gaál Zsigmond szép versben köszönti az „Új esztendő“-t. aztán „A király mint vadász“ című érdekes leírás következik szép tiszta képpel. Nemeskéri Kiss Pál földművelésügyi államtitkár, gróf Andrássy Aladár, Bujanovich Sándor, Forster Géza arcképekben van bemutatva, kimerítő életrajzzal. Ezenkívül érdekes beszélyek, népmesék és tanulságos cikkelyek találhatók ebben a földművesek igényeihez képes szerkesztett naptárban, melynek kiegészítő részét az állattenyésztésre, földművelésre vonatkozó magyarázatok, naplók képezik. Ára 30 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Borjas tehenekkel való bánás.

Lapunk mult számában a vemhes kanczákkal való bánásról irtunk. Miután a borjas tehenekkel való mikénti elbánás sem csekélyebb jelentőségű, e tárgyat is behatóan megismertetni kívánjuk. Ma nap még mindig sok az olyan gazda, a ki szereti teheneinél az ellést gyorsítani, részint tulságos buzgalomból, részint pedig mert fél, hogy ha ő nem segít, valami baj történik. Pedig rendszeren úgy szokott lenni a dolog, hogy inkább ezzel az elhamarkodott segítséggel okozunk sokkal több bajt, mintsem ha a természetet egészen magára hagynánk.

Tudjuk a tapasztalásból, hogy a mint a vemhesség ideje lejárt, az állat vajudás által kilöki magából a borjut, a magzatvizet és a méhlepényt. Ez a vajudás nem egyéb, mint a méh izmainak görcsös összehúzódása. Ha az okát kérdezzük a dolognak, arra igen egyszerű a felelet. A magzat megérvén, annak az anyaméhvel való összeköttetése elhal, az anyától külön, idegen test lesz belőle, és mint ilyent az anyatest kilöki magából. Ha egyszer a magzataburok felpattant, s a magzat viz kifolyt, csakhamar előbukkannak a borju első lábai és ezeken az orra, s ha a borju nem tulságosan nagy, a tehén magától is segít magán és semmiféle emberi segítség nem szükséges az elléshez. Meglehetősen biztosan azt mondhatjuk, hogy a legtöbb esetben az állat a maga természetes erejével elvégzi az ellést, s csak kivételesen szükséges az ember segítsége. Olyankor, a mikor nem okvetlenül szükséges, az emberi segítség rendszeren többet árt, mint használ.

Az ellés lefolyásának ideje változó, rendszeren 1—2 óra alatt vége van a dolognak. Természetesen sok függ itt a mellékes körülményektől is, a borju nagyságától, a vajudások erőssége és hosszabb vagy rövidebb ideig tartásától, a tehén kifejltségétől és a többi. Ha a borju rendszeren kifejlődött és rendszeren fekszik, nagyon mindegy, vajjon az ellésnek fél óra alatt vége van-e, vagy pedig 2—3 óráig is eltart, sőt sokszor jobb ha tovább tart a dolog, mert ilyenkor a borju természetes utja lassankint tágul ki, míg kezdetben az erős görcsök nagyon összehúzzák azt. Már ez a körülmény is azt mutatja, hogy mily helytelen az embernek időelőtti beavatkozása, s hogy az ellés szerencsés kimenetele, s úgy az anyja, mint a borju egészségben maradása csak akkor lesz biztosítva, ha a legnagyobb türelemmel és nyugalommal járunk el.

Nagy hiba az, ha az elléshez idegen embereket is hívunk az istállóba úgy számítván, hogy ezek kéznél legyenek, ha netalán az ellésnél segítségre

lenne szükség. Az állatot már az ellés előérzete is nyugtalanítja, s ha ilyenkor még idegen embereket is lát maga körül, ez sokszor annyira megijeszti, hogy igyekszik a vajudásokat visszafojtani és erejét ebben a haszontalan munkában pazarolja el.

Az ellésnél csak azok az emberek legyenek az istállóban, a kik különben is az állatok gondozásával és ápolásával szoktak foglalkozni. De ezeknek sem szabad a vajudások megkezdésekor azonnal hozzányulni az állathoz, a mutatkozó méhlepényt azonnal felfakasztani és az állatot tekintet nélkül annak fekvésére és a vajudásokra, erővel előhuzni. Az állatnak már az is fájdalmat okoz, ha emberi kézzel, főleg ha az még be sinesen olajozva, benyulnak a pérába, a mi által ott feldörzsölés és gyulladás is keletkezik. Nem akarjuk azonban ezzel az mondani, hogy a segédkezésre egyáltalán nincsen szükség, de ez a szükség csak akkor szokott beállni, ha az állat 1—2 óra hosszat is eredménytelenül vajudik. Ez esetben mindenekeelőtt azt puhatoljuk ki, hogy hogyan fekszik a borju, nem-e a rendellenes fekvés okozza, hogy a tehén nem képes azt megelleni. Hogy ezt megtudjuk, kezünkről vágjuk le gondosan a körmöket, olajozzuk be jól kezünket és karunkat és nyuljunk be a pérába.

Ha azt vennők észre, hogy a borju csakugyan rendellenesen fekszik, legjobban teszszük, ha magunk nem kontárkodunk bele a dologba, hanem állatorvos után küldünk. Ha ellenben az ellés nehézségét nem a borju rendellenes (pl. háttal vagy farral a méhszájnak fordult) fekvése, hanem valami egyéb nehézség, pl. a fejnek, vagy egyik lábnak rossz fekvése, vagy a borju tulságos nagysága stb., okozza, akkor igyekezzünk az első lábakat és velük együtt a fejet a rendes szőlőutba behozni, s azután ha már a lábak és fej eléggé előre jutottak úgy, hogy a lábakra kötelet lehet hurkolni, ezt megteszszük, s azután oly pillanatokban, midőn az állat vajudik, huzás által segítünk a borjut kifelé juttatni. Czélszerű, ha lehet, a kötéllel nem csak a lábakat, de (egy második hurkot vetve a kötélre) az orrot is lekötöni, nehogy a fej hátraesuszszék és a felső lábszárakra kerüljön, mert ezek vastagabbak lévén, a fejjel együtt oly nagy tömeget (és csupa esontból álló tömeget) képeznek, hogy az ellést megnehezítik, s ilyenkor igazán csak erőszakkal lehet a borjut kihuzni. A huzás azonban, mint már említettük, csakis olyankor történjék, mikor az állat különben is vajudik, s a borjut ne rántsuk, hanem lassan és egyformán huzzuk.

Sokan azt hiszik, hogy ha egyszer a borju napvilágra került, akkor akár többet utána se néznek a tehénnek. Pedig bizony arra tovább is szükség van, mert megeshetik, hogy vagy a pokla nem megy el idejében, vagy az utólagos vajudásoknál méhelőses áll be. Helytelenül tesznek azonban azok, a kik, ha a pokla nem akar idejében elmenni, téglát, követ vagy más nehezeket kötnek a végére.

Ha a pokla érett, 3—4 óra alatt némi csekély utóvajudás mellett magától is el fog menni, ha pedig még éretlen, akkor a téglával se használunk, hanem azt benn a méhben kell leválasztani, a mit megint legjobb állatorvosra bízni. Néha az állat az ellés után annyira el van fáradva, ki van merülve, hogy nem képes vagy nem akar felkelni. Ilyenkor némelyek attól tartanak, hogy a tehén megbénul, vagy a méh előre eshetik, s ütéssel, emeléssel, sőt sokszor kötelekkel készítetik az állatot a felkelésre. Ez azonban nem egyéb, mint állatkinzás, a mire semmi ok nincsen, mert az említett bajoktól nem kell félni, sőt inkább a felzaklatással tehetünk ilyenkor kárt az állatban, a melynek pihenésre van szüksége.

Nem szabad az állatnak az ellés után nagyon sok vagy nagyon meleg ivóst adni. A meleg ital az ilyenkor a nélkül is bágyadt testet még jobban ellankasztja, a tulságos sok folyadék pedig nyomja a gyomrot. Ezt a meleg italt csak egy-két napig az ellés után adjuk, mert küiönben hozzászokik az állat teste és baj lehet belőle, ha azután egyszerre hideg italt kap. A következő napokon csakis állott vizet itassunk a tehénnel. Sokan az által nehezítik meg az ellést, hogy az előbb soványan tartott állatnak közvetlen az ellés előtti egy pár napon vagy egy-két héten tulságosan sok takarmányt adnak. Igaz ugyan, hogy az ellés erőt kíván, de ezt nem lehet ám egy pár nap alatt az állatba juttatni, mert ilyenkor a sok takarmány csak nyomja a bendőt s akadályozza az erő kifejtést. Az állatot tehát már a vemhesség ideje alatt jól kell tartani, de nem szabad megint a másik tulságba menni, nem szabad az állatot hizlalni, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a kövér jószág mindig nehezebben ellik. Az ellés utáni pár napon inkább egy kicsit koplaltassuk, mintsem jól tartsuk a tehenet.

A vajudás alatt ugyanis, mivel a vajudásban a hasfalak is részt vesznek, az emésztés és kérézés legnagyobb részt szünetel és egy bizonyos mennyiségű takarmány emésztetlenül marad a gyomorban, s onnét csak az ellés után és akkor is lassan távolodik el. Ha tehát az állatot újra teleltömjük, mielőtt még ez a takarmány a gyomorból eltávolodott volna, az emésztést megzavarjuk, s az állat elveszti étvágyát. Néhol már az ellés után 8—10 nappal is fejk a tehenet, ismét mások attól tartanak, hogy az ellés után közvetlenül való fejés a pokla eltávolodását nehezíti. Az előbbi eljárással nagyon gyengítjük a tehenet, az utóbbi várakozásra pedig egyáltalán nincsen szükség. Legjobb, ha a fejést akkor kezdjük meg, mihelyt a tőgy jól megtelt, duzzadt kemény és a csecsbimbók is teltek. Az első tejet okvetlenül hagyjuk meg a borjunak. Ennek a tejnek egy is hashajtó hatása van, a mi arra jó, hogy a borju beleiben összegyűlt bélsarat eltávolítsa, a beleket kitisztogassa, s azokat a következő emésztésre jól előkészítse.

Sertéstetvek kiirtása. A sertésben vagy bármely háziállatban levő tetvek kiirthatók, ha 1 liter vízben 4 csomag 3 kros dohányt megfőzünk és az egész állatot a nyert folyadékkal 2—3 ízben bedörzsöljük. 10—20 kr. áru higanynak zsirral való összevegyítése és az állatnak a tetves helyeken bekenése ugyanazon eredményre vezet.

Tojások tartósá tétele. Tojásokat a romlástól következő módon menthetjük meg: Oldjunk fel tiszta viaszt, keverjük hozzá $\frac{1}{3}$ részt olajat és ezzel kenjük be teljesen a tojásokat. A tojás héja magába szívja az olajat és a hátramaradt viasz betömi a likaesokat és ezáltal légmentesekké válnak. Állítólag még két év múlva is élvezhetők az ily tojások, ha természetesen elég hűvös helyen tartatnak.

Miről lehet megismerni a jó heremagot. Az egészséges és friss heremag világos sárga és violaszínű. Sulya hektoliterenkint 80 kg. Csiraképessége 80—90%. Tisztasága 95%.

Baromfikolera elleni szer. A baromfit sokszor kolera öli és pusztítja, ha észrevesszük a tüneteket és gyorsan alkalmazzuk a következő egyszerű szert, megmenthetjük az állatokat. Egy rész ötszázalékos karbolsavat két rész vízbe keverünk és abból a beteg állatnak egy kávéskanálnyi a torkába öntünk — az orvosságot előbb jól fölrazva — mire az állat azonnal jobban érzi magát s rövid idő múlva meggyógyul.

Miről ismerhetni fel az egészséges húst? Ha a hus nagyon halavány, az annak a jele, hogy az állat vérszegény volt, az ilyen hus gyenge: a vérszegénység oka gyakran az, hogy a leölt állat valami veszélyes (esetleg ragadós) betegségben szenvedett. A sötét, vérvörös hus azt árulja el, hogy az állatot nem vágták le, hanem az elhullott. Márványos kinézése (midőn a márványosságot a husrostok közé rakódott zsír okozza) a jó hizó állat husának van. Az egészséges hus zsirja fehér és kemény, ellenben a betegé sárgás, vizenyős vagy pépes. Az egészséges hus zsiros tapintatu, s kezébe véve alig nedvesíti meg az ujjainkat; a beteg hus puha tapintatu és nagyon vizenyős, ujjainkat benedvesíti. A jó husnak szaga alig van. A jó hus főzés közben csak kissé zsugorodik össze és sulyából nem sokat vesz, a rossz hus nagyon összezsugorodik és sokat veszít sulyából.

MULATTATÓ.

Zringi Miklós.

*Ágyulörgés mellett sátorába ír a
Törökök császára . . .
Viszik a levelet hős Zringi Miklósnak
Föl Szigetvárába.
Dölyfős az a levél, minden szava olyan
Mint a parancsolat:
„Hogya élni akarsz, add meg magad, Zringi!
Küldd el a kardodat!”*

*Hős Zringi Miklós csak olvassa az irást.
Lángra lobban arca . . .
Majd kihúzza kardját arany hüvelyéből
S fennen sahogatja.
Mintha karddal írná, úgy felel a császár
Dölyfős levelére:
„Ha meg akarsz halni, hát rajta, Szulejman,
Jöjj el magad érte!”*

Pósa Lajos.

Póky Péter.*)

Irtá: Benedek Elek.

A bajmóezi vár volt János hercegnek, Mátyás király fiának a legszebb vára. Ő maga nem igen lakott benne, hanem a legvitézesebb emberének gondjára bízta, nehogy más kezére jusson. Mert hiába, sok embernek fájt a foga a szép bajmóezi várra, talán legjobban azoké, kik szinleg barátságot mutatnak Mátyás király fia iránt. De már arra csakugyan nem gondolt János herceg, hogy éppen az vetett szemet a bajmóezi várra, a kit beültetett, hogy őrizze, védje. Póky Péter volt ez az ember, a ki sok esatában mutatta meg nagy vitéségét, rettentő nagy erejét s különösképpen János herceg iránt való hűségét. Am ez a hűség nem volt igazi. Póky Péter szörnyű pénzvágó ember volt: halomra gyűjtötte a bajmóezi vár pinczéjében az aranyat, ezüstöt s mindenféle drága kincset s a mint gyűlt a temérdek kincs, hogy már hordóval állott a pinczében, egyre szötte-fonta a tervet, hogy s mint kaparíthatná meg a bajmóezi várat. A bajmóezit s a többit is mind, a mi a gazdájáé.

De ne gondoljátok, hogy várnagy létére igaz uton jutott ahhoz a temérdek kincshez. Póky Péter uram rabolta, fosztogatta a szegény népet, mely a hatalmas várnagy ellen még panaszra sem mert menni. Katonáival ki-kiesapott a várból, az arra járó kereskedőktől elvette a pénzt, a ruhát, s a mit talált: így gyűlt össze a tenger kincs.

Tett ő még egyebet is.

*) Mutatvány a Magyar Földmívelők naptárából.

Volt a bajmóezi vár udvarán egy csudaerejű forrás, melynek a vize sántákat, bénákat meggyógyított s melyhez messze földről elzarándokoltak a betegek. De ez csak addig volt így, míg Póky Péterre nem bízta a várat János herceg. Amint ő beléült a várba, csak drága pénzért engedte meg a betegeknek, hogy a forrásban megfürödhessenek, a szegényt, kinek nem volt pénze, durva szitkozódással kergette el.

Így telt mult az idő. Egyszer egy öreg béna koldus jött a bajmóezi várba, s összetett kézzel kérte Póky Pétert, hogy engedje meg: bár egyszer fürödjék meg a csudaerejű forrásban.

— Az isten szent nevére kérlek, Póky Péter, — könyörgött a koldus.

— Takarodj! — mormult rá Póky Péter.

— Ó légy könyörületes! Isten megfizeti neked a másvilágon.

Póky Péter nagyot kaczagott, hogy esengett belé a vár s aztán mondta kevélyen, gőgösen:

— Lesz nekem pénzem a másvilágon is, több mint az Istennek!

Abban a pillanatban az öreg koldus eldobja a mankóját, ragyogó fényesség kerekedik a feje körül s mintha égből jött volna, hangzott a szózat:

— Elég, te gonosz lélek! Isten megelégette lelked gonoszságát. Forrásodat elapasztja, rablott kincsedet kövé változtatja . . . nézz oda!

A koldus, ki nem volt más, mint Istennek angyala, a forrás felé mutatott s azzal visszazállott az égbe.

Szörnyű dördülés rázta meg a levegőt, a forrás vize toronynál magasabbra esapott fel, aztán visszaesett s többet nem is esapott fel. A vár népei rémüldözve, jajgatva szaladtak Póky Péterhez:

— Uram, a forrás vize eltűnt, száraz, feneketlen kut van a helyén!

— Eh, mit bánom én! — hetykélkedett még most is Póky Péter. — Csak aranyam legyen elegendő, hadd vesszen a forrás, legalább nem háborgatnak miatta a koldusok.

Alig mondta ezt, egy embere rémülten hívta félre.

— Uram, — sugta fülébe a hirodó — menekülj, mert János herceg megtudta a te dolgaidat s a király elé vitet.

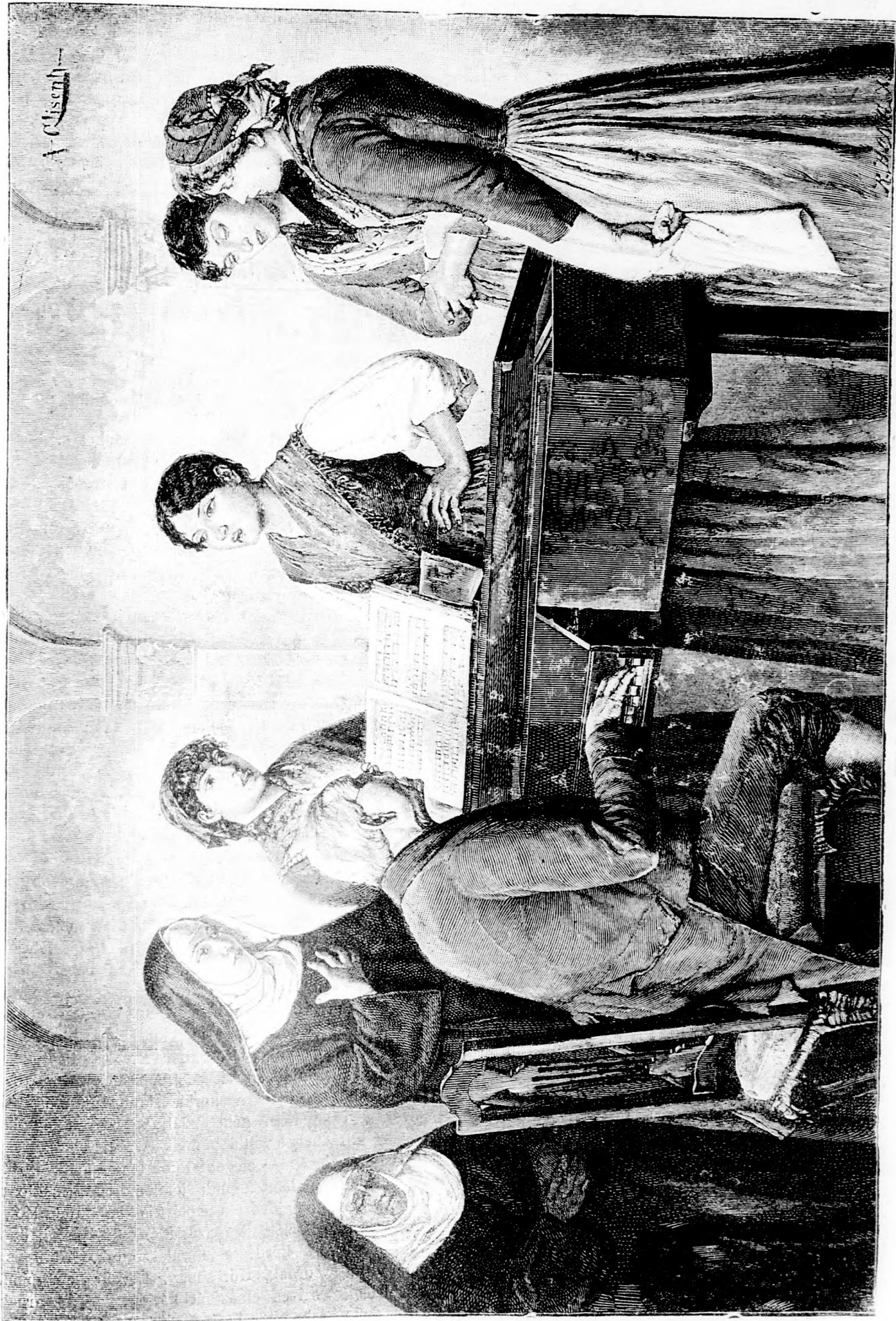
— Mindent tud?

— Mindent. Azt is, hogy meg akartad őt öletni.

Mert Póky Péter még erre is vetemedett: fölbérelt két embert, hogy meggyilkolják a jó János herceget.

— Hát hadd tudja, nem mozdulok! — daczoskodott Póky Péter. — A pénzemmel katonákat fogadok s csak jöjjenek a király emberei azokkal is szembe szálllok.

Leszaladott a pinczébe, utána az emberek, hogy hordjanak fel pénzt: majd fogadnak azon katonát, elegendőt. De ott a pinczében, mintha gyökeret

Előkészület az énekes misére.

vert volna a lába, megállott egy helyben, nem tudott megmozdulni a rettentő nagy ijedtségtől. A tenger arany s ezüst csupa kővé változott. Mind, mind, egytől egyig.

Eközben megjöttek a király katonái is s felkiáltottak a várba:

— Add meg magad, Póky Péter, jere a király színe elé.

— Fegyverre! — ordított Póky Péter.

Ez volt a felelete.

De ordíthatott, egy lélek sem mozdult az ő szavára. Eleget türtek, szenvedtek az emberei, eleget sanyargatta őket Póky Péter, hadd lakoljon a gonosz lélek. Kinyitották a vár kapuját a király embereinek, s hiába könyörgött Póky Péter, vitték Budára, a király színe elé. Ott szörnyű ítéletet mondtak rá. Elevenen lófarkához kell kötni s szétzaggatva testét hamuvá égetni, hadd vigye a szél a világ négy tájéka felé.

Ugy is történt.

A bajmóczy forrás Póky Péter halála után újra elkezdett bugyogni, de más helyen fakadt ki. A forrás körül apró, pénzhez hasonlatos kövek hevernek. Azt mondják, ezek a Póky Péter kővé vált pénzei.

Képünkhöz.

Előkészület az énekes misére. Az öreg kántor gondolt egyet, kiválasztotta a faluban a legszebb hangú leányokat és betanította őket az egyházi szent énekekre, hogy a legközelebbi nagy ünnepek alkalmával „énekes misét” mutathassanak be az egek urának. Persze ez nem valami könnyen megy, mert a leányzók a legnagyobb jóakarattal mellett is alig tudnak hozzá alkalmazkodni, de kántor uramnak türelme a jövő dicsőség reményében végzetlen.

Mai képünk a tanulással foglalkozókat ábrázolja, két „szakértő” is van jelen, a két apáca, a kik áhitattal hallgatják az éneket.

Számrejtvény.

- 1, 15, 19, 7, 8. Női név.
- 3, 13, 9, 18, 2, 16. Az értatlanság jelképe.
- 10, 25, 24, 4. Város az Alföldön.
- 27, 24, 28, 26, 25. Hajdan rettegett népfaj.
- 17, 5, 6, 4, 26, 14. Férfi név.
- 21, 20, 23, 15. Rossz ló elnevezése.
- 28, 20. Névmás.
- 29, 19, 20, 11, 22. Magyar költő.
- 1—30. E költő egy mondása.

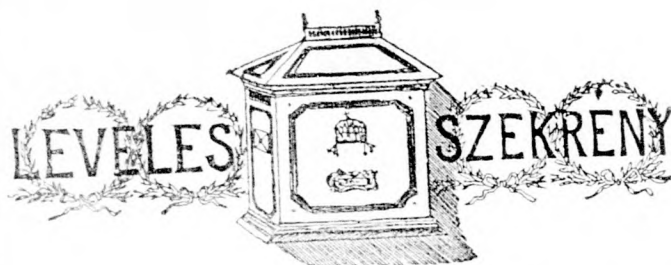
Lapunk múlt számában közölt tréfás talány megfejtése:

„Egy szerezsen, a ki lenyelt egy szilvamagot”.

Helyesen fejtették meg: Vaskovics Imréné, Eperjessy Gizella, Funk Aladár, Vass Rezső.

A kitűzött jutalomdíjat sorshuzás útján Eperjessy Gizella kisasszony budapesti előfizetőnk nyerte meg, kinek Jókai Mór „Gazdag szegények” cz. regényét küldöttük meg.

Lapunk 47. számában közölt sakktalányt pótlólag helyesen fejtették meg: Borsos Juliánna, Bene Ilona, Györk János.

J. Gy. urnak. Ha óvadékkal rendelkezik, könnyen kaphat pénzbeszedői vagy egyéb bizalmi állást Budapesten, valamely elhelyező intézethez tessék fordulni. Ilyenek Duschkau A. Andrassy-ut 50. Goldstein Mórész Kerepesi-ut 55. Patzauer Etel, Teréz-körut 6. Steiner József Kerepesi-ut 28. Irjon nekik ez ügyben, de nagy előleget ne adjon nekik az elhelyezésért, mert sokszor megtörténik, hogy az ilyen helyszerző intézetek huzzák-halogatják a dolgot, sőt nem ritkán visszaélések is történnek. — **H. L.** A tüzoltókhöz felveszik, ha beválik. Irni, olvasni tudni kell, születési bizonyítvány, községi bizonylat, egészséges, erős testalkat. — **Ifj. Sz. M.** urnak. Könyvből igen nehéz dolog németül jól megtanulni. Tankönyvet küld: Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai), Andrassy-ut, Nagel Ottó Muzeum-körut, vagy bármely más könyvkereskedő. — **Molnár Antal** János urnak. Kérdésére kimerite feleletet adni, az iratok s a tényállás teljes ismerése nélkül nem tudunk. Nem tudhatjuk, hogy miféle okiratot iratott alá az illető ügyvéd a tönkre ment vállalkozókkal; nem valószínű, hogy pusztán bérszerződés lett volna az, valószínűleg adásvételi szerződés volt, vagy meghatalmazás vételi szerződés kötésére. Leghelyesebb ha a dolognak az ottani telekkönyvi hivatalnál néznek utána még pedig ügyvéd segítségével. — **Ifj. Dezső István** urnak. A megfejtés nem sikerült. Karikás bácsi mostanában beteg volt, de megígérte, hogy közelesen ismét megszólal. **P. J.** urnak. Aszép költeményeket köszönettel vettük. **Ifj. L. F.** urnak. Tudósítóra a mondott helyen nem reflektálunk, elég, ha nagyobb városokból vannak tudósítóink. Az értesítést köszönjük. **Egy előfizető.** A számrejtvényt köszönjük; legközelebb sorra kerül. Rautmann könyvkiadó nevét a ezimtarban nem találjuk. Szives figyelmeztetéseit köszönettel vettük; mint a „F. U.” mai száma mutatja, egyben már eleget tettünk b. óhajának. Jövő évtől kezdve állandóan fogunk jutalomdíjakat is kiosztani és meglehet, hogy jövőre a naptárt is kiadhatjuk. Horatius kérdéses ódáját még nem volt időnk átlapozni, de legközelebb erre a kérdésre is válaszolunk. Addig is üdvözlöt. **E. I.** urnak, Köröshegy. Levelezőlap ment. A késedelemért szives elnézését kérjük. — **T. J.** urnak. A „Köztelek” zsebnaptár 1. frt 50 kr. Tessék ezt az összeget a Független Ujság kiadóhivatalához beküldeni s ez

a naptárt el fogja küldeni. — 7638. sz. előfizető. 1. Most is csak azt mondhatjuk, hogy ha gyári munkához nem ért, akkor télen nem ajánlhatjuk a fővárosba való feljövételt. Arról szó sines, hogy épületek bontásánál munkát ne kaphatna, csak az a baj, hogy ezt a munkát rosszul fizetik s az élelem oly drága itt a fővárosban, hogy a kereset alig elég arra. Annyi a munkás kéz itt Budapesten, hogy a vállalkozók így töl felé, a mikor az egyéb munkák nagy részt szünetelnek, bőven válogathatnak köztük s eszükbe sem jön idegen munkásokat hozni, annál kevésbé uti költséget adni egyéneknek a fővárosba való feljövételre. 2. Hogy a befőzött paradicsom megsavanyodott, annak oka bizonyára az, hogy az üvegek megtöltése alkalmával valami erjedő anyag, vagy lisztátalanság keveredett közéje; de lehet az is, hogy a paradicsom nem volt egészséges. Táplálkozásra az ily romlott paradicsom nem alkalmas. A kért füzetet mi ingyen nem küldhetjük meg, mert ez nem áll rendelkezésünkre. — Sorsjegyek. H. J. B. I. Lovász-Patona. P. T. M.-Vásárhely. M. A. Taszár. Gy. F. Kun-Madaras, B. K. Mártonfalva, Sz. G. Sajó-Szt.-Péter. Sz. J. Lovasberény. Sorsjegyeiket nem húzták ki.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, deczember hó 4-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *úszavideki* 12.40 frttól 13.20 frtig, *pestvidéki* 12.35 frttól 13.15 frtig, *fehérturkai* 12.45 frttól 13.20 frtig, *bácsi* 00.00 frttól 00.00 frtig *bánsági* 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.50 frttól 8.65 frtig.

Árpa: takarmány 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.15 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.30 frttól 7.00 frtig, *sörfűzdei* 64—66 kg. 7.50 frttól 9.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.40 frttól 6.70 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.90 frttól 5.05 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.80	19.65	19.45	19.10	18.80	18.50	17.80	15.95	13.00

Buzakorpa, finom 4.40-4.50, durva 4.00—4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 18—26 frt; *bab fehér* nagyszemű 8—12 frt, *apró* 9—11 frt, *tarka* 9—12 frt, *lencse* 14—18 frt, *borsó* héjas 6.50—12 forint, *köles* 5.40—5.70 frt, *kendermag* 7.75—8.00 frt, *repce* 12.50—13.50 frt. *löhre* 38—43 frt mm.-ként.

Marhavásár fizetnek párosként: *elsőrendű jármos ökör* 317—350 frtig; *középmínőségű* 275—290 frtig; *gyenge minőségű* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör* jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 28—32 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 26—27 1/2 frtig. *Féjős tehén,* magyarfajta 100—180 forintig, *tarka* 85—145 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 35—46 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 44—60 kr.

Juhvásár: *hízott ürü* páronként 16.00—20.50 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 52—54 1/2 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 52 1/2—54 1/2 frt.

Baromfivásár. *Lúd,* sovány, páronként 1.00—1.70 frtig, *kacsa* 1.60—2.60 frtig, *tyúk* 1.00—1.20 frtig, *csirke* 60 kr.-tól 105 krig, *kaplan* 1.10—1.40 frtig, *pulyka* 2.60—3.80 frtig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.20—2.80 frt, *muhar* 2.10—2.60 forint, *zsupszalma* 1.30—1.50 frt, *alomszalma* 1.10—1.30 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 3.00—3.50 frt. *Szalonna* 80—85 krajczár. *Vaj* Ia. 78—120 kr., IIa. 80—90 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz sárga* csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 2.00—3.20, rózsá 2.00—2.40, közönséges 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kg-ként 80—88 frtig, *tehenbőr száraz* 77—80 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 29—35 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 29—37 frtig. *Juhbőr,* gyapjas, páronként 36—43 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinik Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalgedését vitva ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmát eseséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben,** (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek.**

Csúsz és köszvény,

csúszós, fej- és fogszaggyulladások, hülési és ficzomodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

DROXIDOLIN

nevű gyógyszer, melyek üvegje 50 krajczár és 1 frtért kapható

Valódi minőségben kapható **HAVADI DÓZSA ÁRPÁD** gyógyszerész gyári raktárában **ESZTERGOM-TOKOD.**

Főraktárak: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, Budapest, Király-utca 12. sz.

Dr. EGGER LEO és **TÁRSA** gyógyszerész uraknál, Budapest, Váci-körut 17. sz.

Köhögés, rekedtség,

tüdő és mellfájás, számarhurut, náthaláz (influenza), továbbá nehéz légzés és a torokbajok különböző neimeinél

Turbolya mellszörp és bonbon

használható meglepő sikerrel. Üvegje 1 frt, bonbon 30 krért kapható

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGIOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János

Brausweller János. Csak a legkiválóbb, legelőnyösebb és legbiztosabb órákat készíttettem és árulok. A reménytelenül elrontott órákat is javíttatom.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

„Fairbanks” mérlegek
a legökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tofősúlyos fémmerőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zék- és rak-tári mérlegeinket

ezelyszerű és acélnak megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdaságok, gazdaságok és uradalmak részére a legelőnyösebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tízedes mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami tevényt alatti áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Fairbanks
mérleg és gépgyár részvény-társaság.
Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váoz-ut 146.

SACK RUDOLF gyártó Kécskavágó Magyarországon

Propper Samu

Budapest, Váci-körút 52. sz.

Előre boesátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkeveltségű egytetemes és többvasu ekéimen kívül sik és dombos talajt egyaránt kitűnően alkalmas sorba- és szőrvető gépeimet

szecskavágó-,
répavágó-
gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra **járgányaimat,**
jelenkor legjobb **takarmánypároló** szerkezetű
készülekeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és kérésre felvilágosítások.

Ganz és Társa
vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,
BUDAPESTEN,
ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, acél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vízikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú darálószékeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági célokra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsira szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrleő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

349

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budáról könnyen elérhető.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körút sarok.

Veszünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legolcsóbb árak mellett szavatolt megbízható műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szüperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

A HUNGARIA MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot,

Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitűnő minőségben.

Központi igazgatóság: BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.